

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/52/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2217205085
Dátum vydania rozhodnutia: 03. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboslava Vanková
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:2217205085.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Ľuboslava Vanková a sudcov: Mgr. Jozef Mačej a Mgr. Matúš Staríček v právnej veci žalobcu: McCarter a.s., IČO 35 846 011, so sídlom Bajkalská 25, Bratislava, zastúpený: LEGAL & CORP s. r. o., IČO 47 237 325, so sídlom Gajova 11, Bratislava, proti žalovaným: 1. A. B., narodený XX.X.XXXX, bytom C. XX/X, D. B., 2. E. F. C., narodená XX.X.XXXX, bytom C. XX/X, D. B., 3. G. B., narodená XX.X.XXXX, bytom C. XX/X, D. B., 4. D. B., narodená XX.XX.XXXX, bytom C. XX/X, D. B., 5. F. H., narodený X.X.XXXX, bytom C. XX/X, D. B., žalovaní v 2. až 5. rade zastúpení: dr.jur. Ferenc Mazács, advokát, so sídlom Alžbetínske nám. 328/4/1094, Dunajská Streda, o určenie, že nehnuteľnosť nie je zaťažená vecným bremenom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Dunajská Streda č. k. 6C/8/2017-436 zo dňa 4. apríla 2023, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ruší a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. žalobu zamietol, výrokom II. žalovaným v 1. až 5. rade priznal nárok na náhradu trov konania vo výške 100%, výrokom III. rozhodol, že o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozsudku v samostatnom uznesení.

2. Napadnutý rozsudok súd prvej inštancie odôvodnil právne aplikáciou ustanovení § 2 ods. 6, § 23 ods. 1 a 5 zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej len „zákon o vlastníctve bytov“), § 151n ods. 1, 2, § 151o ods. 1, § 151p ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 137 písm. c), § 255 ods. 1, 2 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „Civilný sporový poriadok“).

3. Súd prvej inštancie vychádzal zo skutkových zistení, že podľa Listu vlastníctva č. XXXX vedenom pre katastrálne územie D. B., sú vlastníckmi bytov v obytnom dome č. XX nachádzajúcom sa na parcele č. 2025/4 evidovanej na Liste vlastníctva č. XXXX vedenom pre katastrálne územie D. B., žalovaní v 1. až 5. rade. Z Listu vlastníctva č. XXXX vedenom pre katastrálne územie D. B. vyplynulo, že žalobca je vlastníkom nehnuteľností: parcela č. 2025/3 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 1.742 m², parcela č. 2025/4 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 177 m², parcela č. 2025/5 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 185 m² a parcela č. 2025/88 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 1.143 m². Z vykonanej miestnej obhliadky zo dňa 28.11.2022 súd prvej inštancie zistil, že pred obytným domom č. XX na parcele č. 2025/88 je zo strany oplotenie s prístupovou brámkou, za ktorým plotom je predzáhradka z porastami. Z ľavej strany od štvorbytovky je vybetónovaná prístupová cesta k dreveným garážam. Za obytným domom je trávnatá plocha, až po oplotenie záhrad, kde jedna časť pozemku slúžiaca ako záhrada nie je oplotená z prednej strany. Z pravej strany od obytného domu č. XX je ďalší obytný dom č. XX, ktoré nehnuteľnosti sú oddelené oplotením z pletiva. Na prvom pozemku z pravej strany je len porast trávy a jeden ovocný strom. Vedľa je oplotený pozemok s ovocnými stromami, na konci pozemku vysadené tuje a vybudovaný drevený altánok. Ďalší pozemok je oplotený drôteným pletivom, slúžiaci

ako záhradka, je na ňom postavený záhradný domček, vybudovaná pivnica, vysadené ovocné stromy v počte 6 kusov a zriadené jazierko. Na poslednom pozemku sa nachádzalo 7 podľa veľkosti starších ovocných stromov, na konci pozemku je vybudovaný drevený altánok a pozemok je oplotený drôteným pletivom. Zo zmluvy o prevode družstevného bytu uzavretej medzi Okresným stavebným bytovým družstvom Dunajská Streda a I. B. zo dňa 30.5.2001 vyplynulo, že predmetom prevodu vlastníctva boli aj spoločné časti domu a príslušenstvo domu, ktoré nie sú stavebnou súčasťou domu, stavby a trvalé porasty, ktoré sa nachádzajú na príľahlých pozemkoch, a to najmä oplotenia a prístrešky. Medzi stranami bolo nesporné, že parcela č. 2025/3 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 2.885 m² bola až do jej rozdelenia príľahlou parcelou k obytného domu č. XX, keď na základe geometrického plánu bola rozdelená na novovytvorenú parcelu č. 2025/88 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 1.143 m² a parcelu č. 2025/3 - zastavaná plocha a nádvorie o výmere 1.742 m². Medzi stranami bolo však sporným tvrdenie žalobcu, že vytvorením parcely č. 2025/3 o výmere 1.742 m² táto prestala byť príľahlým pozemkom k parcele č. 2025/4, na ktorej je postavený bytový dom, ktorého vlastníckmi sú žalovaní, nakoľko sa už nenachádza bezprostredne pri pozemku, ktorý je zastavaný bytovým domom.

4. Vecne argumentoval súd prvej inštancie tým, že žalobca preukázal svoj naliehavý právny záujem o určenie, že parcela č. 2025/3 o výmere 1.742 m² nie je zaťažaná zákonným vecným bremenom, keď na strane žalobcu existuje neistota ohľadom opodstatnenosti rozsahu zákonom zriadeného vecného bremena aj s prihliadnutím na všeobecné ustanovenia o vecných bremenách podľa § 151n a nasledujúcich Občianskeho zákonníka, keď vecné bremeno by malo obmedzovať vlastníka len v nevyhnutnej miere. Súd prvej inštancie poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžr/11/2016 zo dňa 22.3.2017, podľa ktorého príľahlým pozemkom môžu byť aj pozemky vedľajšie, k určitej stavbe príľahlé a môžu s ňou tvoriť svojim umiestnením funkčný celok. Najvyšší súd SR ďalej uviedol, že pre ustálenie pojmu príľahlý pozemok je významné zistenie, či ide o pozemok, ktorý bol určený na spoločné užívanie, či mal od postavenia stavby slúžiť výlučne jej a jeho majiteľom/obyvateľom, či sa na ňom nachádzajú nejaké prístrešky, oplotenia a podobne. Konkrétne pôjde o pozemok susediaci s konkrétnou stavbou, avšak nemožno vylúčiť, že môže ísť aj o vzdialenejší pozemok. Ďalej konštatoval, že kritérium bezprostrednej blízkosti je len jedným z kritérií, avšak nemožno posudzovať len túto skutočnosť, ak všetky ostatné skutočnosti preukazujú, že ide o jeden funkčný celok. Podľa súdu prvej inštancie samotná skutočnosť, že žalobca si dal rozmerať pôvodnú parcelu č. 2025/3 na dve samostatné parcely tak, aby len novovytvorená parcela č. 2025/88 bola príľahlou parcelou k parcele č. 2025/4, nič nemení na posúdení príľahlého pozemku ku stavbe. Súd prvej inštancie poukázal aj na stanovisko v rozhodnutí ZSP 54/2006, podľa ktorého, ak vlastníka bytu nie je spoluvlastníkom zastavaného pozemku a príľahlého pozemku, v takomto prípade je v súlade s § 23 ods. 1 veta prvá zákona o vlastníctve bytov spojené „iné spoločné právo“ k zastavanému a príľahlému pozemku. Týmto iným spoločným právom je pritom nepochybne právo zodpovedajúce vecnému bremenu podľa § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov. Toto právo zodpovedajúce právu vecného bremena sa pritom zmluvou o prevode vlastníctva bytu neprevádza, ale podľa § 23 ods. 1 vo vzťahu k § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov prechádza priamo na nadobúdateľa bytu, keď ide o vecné bremeno pôsobiace „in rem“. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti poukázal na skutočnosť, že pri prvotnom prevode na pôvodnú užívateľku I. B. (právnu predchodkyňu žalovaných v 3. a 4. rade) zmluvou uzavretou dňa 30.5.2001 sa prevádzali do vlastníctva aj spoločné časti domu s príslušenstvom domu, ktoré nie sú stavebnou súčasťou domu, a to stavby a trvalé porasty, ktoré sa nachádzajú na príľahlých pozemkoch, najmä oplotenia a prístrešky. Existenciu pôvodného oplotenia a prístreškov mal súd prvej inštancie preukázanú aj zo svedeckých výpovedí žalovaných, oplotenie záhrad v stave, ako sú teraz, existovalo už v čase prevzatia bytu do užívania. Uvedené skutočnosti potvrdila aj vykonaná miestna obhliadka, keď súd prvej inštancie zistil, že pred bytovkou je predzáhradka vysadená porastmi, keď z ľavej strany bytovky je prístup motorovými vozidlami na parkovacie plochy, ktoré končia drevenou stavbou dvojgaráže. Jeden z pozemkov, ktoré slúžia ako záhrady pre vlastníkov bytov, nebol z prednej strany prístupu oplotený, zarastený trávou, na ktorom bol jeden ovocný strom. Ďalšie tri pozemky boli oplotené so samostatným prístupom, kde ako bolo uvedené žalovanými, sú vysadené ovocné stromy, kríky. Časť slúži ako zeleninová záhrada, časť oddychová. Nachádzajú sa na nich prístrešky ako záhradný domček a altánky na posedenie. Vzhľadom na tieto skutočnosti považoval súd prvej inštancie za nesporné, že na prevádzaných pozemkoch boli zriadené oplotenia v čase ich prvotného prevodu, ktoré oplotenia dodnes existujú v tom istom nezmenenom stave a stavby ako záhradný domček, drevené altánky sú prístreškami na posedenie a na odloženie vecí slúžiacich k údržbe záhrady. Žalobca spochybňoval rozsah vecného bremena zriadeného zo zákona, ktorý považoval za neprímeraný k pomeru jeho obmedzenia ako vlastníka nehnuteľnosti, pretože ho obmedzuje do takej miery, že ho nemôže vôbec užívať. Žalobca mal za to, že ním zameraná časť

parcely č. 2025/88 ako príľahlej postačuje pre účely bytového domu. Podľa súdu prvej inštancie však je zrejmé, že žalobcom zameraná časť pôvodnej parcely č. 2025/3 o výmere 2.885m², v súčasnosti o výmere 1.742m², nie je len príľahlou parcelou k parcele č. 2025/4 ale aj k parcele č. 2025/5. Nie je preto pravdou, že žalovaní užívajú neprimerane veľkú časť parcely vo vlastníctve žalobcu, ale len časť. Prístup k tejto parcele podľa náčrtu sa zameriaval popri príľahlej parcele zo strany obytného domu žalovaných, kde sa nachádza drevená dvojgaráž bez základov. Pri odčlenení parcely č. 2025/3 v časti susediacou s novovytvorenou parcelou č. 2025/88 by žalovaní prestali mať prístup motorovými vozidlami do dvora nehnuteľnosti v potrebnom rozsahu, s možnosťou zaparkovať motorové vozidlá, keď z ulice nie je žiadne priestranstvo pre parkovanie majiteľov bytov v bytovom dome. Pred bytovým domom je oplotená predzáhradka s prístupovým chodníkom. Spôsob a rozsah navrhnutý žalobcom nemôže v dostatočnom rozsahu zabezpečiť kvalitné užívanie jednotlivých bytov, kde bolo obvyklé od zriadenia stavby užívať príľahlý pozemok, ktorý slúžil a dodnes slúži potrebám obyvateľov bytového domu, ako oplotené záhrady, na nich vybudované altánky, záhradný domček, ovocné stromy, úžitkové záhrady. Oplotenie nehnuteľnosti je nezmenené od zriadenia nehnuteľnosti. Vždy v danom rozsahu slúžilo obyvateľom bytového domu a len takto môže tvoriť jeden funkčný celok. Súd prvej inštancie nepovažoval za dôvodné obmedziť vecné bremeno vlastníkov bytov v bytovom dome č. XX v rozsahu požadovanom v žalobe, v dôsledku čoho žalobu v celom rozsahu zamietol .

5. Súd prvej inštancie v konaní plne úspešným žalovaným v 1. až 5. rade priznal náhradu trov konania v plnej výške.

6. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca odvolanie z dôvodov podľa ustanovenia § 365 ods. 1 písm. f) a h) Civilného sporového poriadku. Žalobca v odvolaní uviedol, že sa nestotožňuje s právnym názorom súdu prvej inštancie, že pozemok parcela č. 2025/3 je príľahlým pozemkom k bytovému domu č. XX postavenému na parcele č. 2025/4, pričom ide o nesprávne právne posúdenie veci. Žalobca poukázal na znenie ustanovenia § 2 ods. 6 zákona o vlastníctve bytov, z ktorého vyplýva, že príľahlým pozemkom je pozemok, ktorý s pozemkom zastavaným bytovým domom tvorí jeden funkčný celok, zároveň slúži na zabezpečenie dostatočne kvalitného užívania jednotlivých bytov a nebytových priestorov v bytovom dome a zároveň príľahlý pozemok musí byť výlučne len pod príslušenstvom domu a rozsah príľahlého pozemku musí priamo korešpondovať s aktuálnym stavom príslušenstva. Podľa žalobcu je účelom tohto zákonného ustanovenia predchádzať situáciám, kedy by sa vlastník bytu nemohol legálne dostať do svojho bytu v situácii, kedy by pozemok, na ktorom je postavený bytový dom susedil po celom svojom obvode s pozemkom, ktorý by bol vo vlastníctve tretej osoby – v takomto prípade by musel vlastník bytu na to, aby sa dostal do svojho bytu (alebo von z bytu mimo bytového domu) vkročiť na cudzí pozemok, čím by došlo k neoprávnenému vstupu na pozemok (v prípade, ak by vlastník susedného pozemku nedal súhlas na vstup na jeho pozemok). Žalobca ďalej uviedol, že rozsah príľahlého pozemku musí mať svoje určité limity a príľahlý pozemok nie je neobmedzený. Samotný pojem „slúži na zabezpečenie dostatočne kvalitného užívania jednotlivých bytov a nebytových priestorov“ definuje rozsah príľahlého pozemku, teda že príľahlý pozemok má slúžiť výlučne na to, aby sa vlastník bytu bezpečne a bez toho, aby porušoval zákon alebo obmedzoval vlastnícke právo tretej osoby, dostal z verejnej komunikácie do bytového domu. Zo všeobecných princípov občianskeho práva, na ktorom je postavená aj súčasná zákonná úprava vecných bremien, vyplýva, že ak je sporný obsah a rozsah vecného bremena, platí obmedzujúci výklad a teda, že nehnuteľnosť je zaťažovaná skôr na menej ako na viac. Žalobca zdôraznil, že vecné bremeno môže obmedzovať vlastníka nehnuteľnosti iba v nevyhnutnej miere. Žalobca ďalej uviedol, že je výlučným vlastníkom pozemkov parcela č. 2025/3 a parcela č. 2025/88, je teda povinný platiť každý rok aj daň z nehnuteľnosti, napriek tomu, že je dlhodobo obmedzovaný vo výkone svojich vlastníckych práv k predmetným pozemkom, ktoré užívajú žalovaní bezodplatne a bez akejkoľvek vôle sa dohodnúť na odkúpení predmetných pozemkov žalovanými. Podľa žalobcu nie je primerané, bežné a spravodlivé, aby k bytovému domu so štyrmi bytmi prislúchal príľahlý pozemok (ktorý je vo vlastníctve tretej osoby) o rozmere takmer 2.000 m². Podľa žalobcu zákonnú definíciu príľahlého pozemku spĺňa výlučne pozemok parcela č. 2025/88, nakoľko výlučne tento s pozemkom zastavaným bytovým domom tvorí jeden funkčný celok a slúži na zabezpečenie dostatočne kvalitného užívania jednotlivých bytov a nebytových priestorov v bytovom dome. Príľahlý pozemok musí slúžiť výlučne k užívaniu bytov v bytovom dome, teda k tomu, aby vlastník bytu mohol nerušene dostať do svojho bytu a riadne ho užívať. Altánky, pivnice, garáže a záhrady, ktoré si žalovaní bez povolenia žalobcu vybudovali na pozemku parcela č. 2025/3, neslúžia k užívaniu bytov v bytovom dome, ale ide výlučne o neoprávnené užívanie pozemku parcela č. 2025/3 zo strany vlastníkov bytov. Na pozemku parcela č. 2025/88 sa nachádza oplotenie, miesto na zaparkovanie áut vo dvore, dostatočne veľká predzáhradka a za bytovým domom sa nachádza

taktiež dostatočne veľká plocha, ktorú možno využiť na záhradku, postavenie prístrešku, a zároveň slúži obyvateľom domu ako oddychová zóna, ktorá zabezpečuje dostatočne kvalitné užívanie bytov a nebytových priestorov. Podľa žalobcu sú príslušenstvom domu len časti domu umiestnené mimo domu (záhrady, príslušenstvá, altánky), ktoré sú určené na spoločné užívanie všetkých vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Z miestnej obhliadky vyplynulo, že parcela č. 2025/3 bola obyvateľmi bytového domu rozdelená oplotením na viacero uzamknutých častí, teda každá časť je užívaná iba vlastními konkrétného jedného bytu a nie všetkými a nie spoločne. Navyše v pravej časti ľavej polovice pozemku sa nenachádzalo žiadne príslušenstvo, išlo iba o pozemok zarastený burinou bez oplotenia a bez toho, aby sa tam nachádzalo nejaké príslušenstvo k bytovému domu. Súd prvej inštancie teda dospel na základe vykonaných dôkazov aj k nesprávnym skutkovým zisteniam. Žalobca ďalej uviedol, že podľa rozsudku Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Sžr/11/2016 zo dňa 22.3.2017 ďalšou nevyhnutnou podmienkou na to, aby mohol byť pozemok považovaný za príľahlý, je významné zistenie, či ide o pozemok, ktorý bol určený na spoločné užívanie, či mal od postavenia stavby slúžiť výlučne jej a jeho majiteľom/obyvateľom, či sa na ňom nachádzajú nejaké prístrešky, oplotenia a podobne, teda pozemok musí byť určený ako príľahlý pozemok už v prvých dokumentoch preukazujúcich prvý prevod, v ktorých má byť príľahlý pozemok špecifikovaný. Žalovaní v tomto konaní nepredložili žiadny dôkaz o tom, že by pozemok parcela č. 2025/3 v celej pôvodnej výmere 2.885 m² bola určená ako príľahlý pozemok. V tomto konaní predložili zmluvu o prevode družstevného bytu zo dňa 30.5.2001, v ktorej je doslovne uvedené „2.3 – Spoločnými časťami domu s príslušenstvom domu, ktoré nie sú stavebnou súčasťou domu sú stavby a trvalé porasty, ktoré sa nachádzajú na príľahlých pozemkoch, a to najmä oplotenia a prístrešky.“ V tejto zmluve zo dňa 30.5.2001 však absentujú náležitosti podľa § 5 ods. 1 zákona o vlastníctve bytov, a to určenie a popis príľahlého pozemku, vymedzenie veľkosti spoluvlastníckeho podielu vlastníka bytu na príľahlom pozemku a úprava práv k pozemku zastavanému domom a k príľahlému pozemku, bez ktorých sa takáto zmluva stáva neplatnou. V príslušnom ustanovení bod 2.3 zmluvy je iba stroho a nezrozumiteľne spomenutý príľahlý pozemok, nie je ale zo zmluvy jasné, o aký pozemok sa jedná. Z predmetnej zmluvy zo dňa 30.5.2001 teda nevyplýva, že pozemok parcela č. 2025/3 by bol určený v niektorom z pôvodných dokumentov alebo dokumentoch preukazujúcich prevod vlastníckeho práva určený ako príľahlý pozemok. Podľa žalobcu súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu skutkovému zisteniu, a zároveň aj k nesprávnemu právnemu posúdeniu, keď kúpnu zmluvu zo dňa 30.5.2001 považoval za platný právny úkon, ktorý by preukazoval, že predmetom prevodu bol aj príľahlý pozemok alebo akékoľvek príslušenstvo k bytu. Žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie alebo aby zmenil napadnutý rozsudok tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovie a žalobcovi prizná náhradu trov konania.

7. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 Civilného sporového poriadku), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 Civilného sporového poriadku), stranou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 Civilného sporového poriadku), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 Civilného sporového poriadku), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 Civilného sporového poriadku) a že odvolateľ v odvolaní použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 písm. f) a h) Civilného sporového poriadku), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach daných rozsahom (§ 379 Civilného sporového poriadku) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 Civilného sporového poriadku), súc pritom viazaný skutkovým stavom, ako ho zistil súd prvej inštancie bez potreby zopakovať alebo doplniť dokazovanie (§ 383 Civilného sporového poriadku), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 Civilného sporového poriadku a contrario) a dospel k záveru, že je nevyhnutné napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušiť (§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

8. Predmetom konania je požiadavka žalobcu na určenie, že nehnuteľnosť vo výlučnom vlastníctve žalobcu nachádzajúca sa v katastrálnom území D. B., zapísaná na Liste vlastníctva číslo XXXX ako parcela registra „C“ číslo 2025/3 – zastavané plochy a nádvorcia, vo výmere 1742 m² nie je zaťažená v zmysle ustanovenia § 23 ods. 5 zákona číslo 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov zákonným vecným bremenom právom bezplatného užívania pozemku v prospech vlastníkov bytov a nebytových priestorov vedených na Liste vlastníctva číslo XXXX dôvodiac, že uvedená parcela nikdy (ani v čase vykonania záznamu práva zodpovedajúcemu vecnému bremenu do katastra nehnuteľností) nespada pod zákonné vymedzenie príľahlého pozemku v zmysle ustanovenia § 2 ods. 6 zákona číslo 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov. Súd prvej inštancie nepovažoval za dôvodné obmedziť vecné bremeno vlastníkov bytov v bytovom dome číslo XX, nakoľko spôsob a rozsah

navrhnutý žalobcom nemôže v dostatočnom rozsahu zabezpečiť kvalitné užívanie jednotlivých bytov, kde bolo obvyklé od zriadenia stavby užívať príľahlý pozemok, ktorý slúžil a dodnes slúži potrebám obyvateľov bytového domu ako oplotené záhrady, na nich vybudované altánky, záhradný domček, ovocné stromy, úžitkové záhrady. Žalobca nesúhlasil so zamietajúcim rozsudkom súdu prvej inštancie dôvodiac, že zápis v katastri nehnuteľností nereflektuje skutočnosť, že pozemok parcela číslo 2025/3 nie je príľahlým pozemkom s pozemkom zastavaným bytovým domom a evidencia v katastri nehnuteľností tak nekorešponduje s konkrétnym skutkovým stavom. Vzhľadom na rozsah a dôvody odvolania žalobcu je predmetom odvolacieho konania posúdiť, či súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k správny skutkovým zisteniam a či vec správne právne posúdil.

9. V prejednávanej veci bola spornou i odvolaním žalobcu nastolenou otázka, či parcela registra „C“ číslo 2025/3 – zastavané plochy a nádvoria, vo výmere 1742 m², ktorá vznikla oddelením od pôvodnej parcely registra „C“ číslo 2025/3 – zastavané plochy a nádvoria, vo výmere 2885 m², spĺňa charakteristiku príľahlého pozemku k pozemku parcela registra „C“ číslo 2025/4, na ktorom pozemku je postavený bytový dom súpisné číslo XX; všetky nehnuteľnosti nachádzajúce sa v katastrálnom území D. B..

10. V zmysle § 2 ods. 6 zákona číslo 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení účinnom do 31.3.2024 spoločnými časťami domu a príslušenstvom domu, ktoré sú určené na spoločné užívanie a slúžia výlučne tomuto domu a pritom nie sú stavebnou súčasťou domu (ďalej len "príslušenstvo"), sa na účely tohto zákona rozumejú oplotené záhrady a stavby, najmä oplotenia, prístrešky a oplotené nádvoria, ktoré sa nachádzajú na pozemku patriacom k domu (ďalej len "príľahlý pozemok").

11. V zmysle § 23 ods. 1 zákona číslo 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení účinnom do 31.3.2024 s vlastníctvom bytu alebo nebytového priestoru v dome je nerozlučne spojené aj spoluvlastníctvo alebo iné spoločné právo k pozemku, na ktorom je dom postavený, a k príľahlému pozemku. Ak je vlastník domu aj vlastníkom pozemku, musí previesť zmluvou o prevode vlastníctva bytu na vlastníka bytu alebo nebytového priestoru v dome aj príslušný spoluvlastnícky podiel na pozemku a na príľahlom pozemku.

12. V zmysle § 23 ods. 5 zákona číslo 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení účinnom do 31.3.2024 (ďalej aj „zákon o vlastníctve bytov“), ak vlastník domu nie je vlastníkom pozemku, vzniká k pozemku právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktoré sa zapíše do katastra nehnuteľností.

13. Základná právna úprava inštitútu príľahlého pozemku je obsiahnutá v zákone číslo 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov, pričom uvedený zákon v čase zápisu zákonného vecného bremena v prejednávanej veci (záznamom Z-1714/14) neuvádzal legálnu definíciu príľahlého pozemku. Tento pojem bol do právneho poriadku zavedený zákonom o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v roku 1993. V zásade možno uviesť, že zo znenia ustanovenia § 2 ods. 6 zákona číslo 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení účinnom do 31.3.2024 vyplýva, že príľahlým pozemkom môže byť pozemok výlučne pod spoločnými časťami a príslušenstvom domu, ktoré sú určené na spoločné užívanie a slúžia výlučne tomuto domu, pričom nie sú stavebnou súčasťou domu. Zaraďujú sa tam oplotené záhrady a stavby, najmä oplotenia, prístrešky a oplotené nádvoria, ktoré sa nachádzajú na pozemku patriacom k domu. O príľahlý pozemok ide iba v tom prípade, ak bezvýhradne slúži tomu-ktorému bytovému domu a sú na ňom zriadené napríklad skleníky, studne, vysadené ovocné stromy, okrasné kríky, záhradky a slúži výlučne tomuto domu a jeho obyvateľom. Príľahlým pozemkom môže byť iba pozemok, ktorý tvorí s pozemkom zastavaným bytovým domom jeden funkčný celok a slúži na zabezpečenie dostatočne kvalitného užívania jednotlivých bytov a nebytových priestorov v bytovom dome. Ak by bytový dom nemal spoločné časti a príslušenstvo určené na spoločné užívanie a slúžiace výlučne tomuto domu, je nemysliteľné, aby existoval príľahlý pozemok. Podstatné v danom prípade je, že ustanovenie § 23 ods. 5 zákona vlastníctve bytov rieši situáciu, keď vlastníci bytu alebo nebytového priestoru v dome nemôžu nadobudnúť vlastníctvo k pozemkom, na ktorých je bytový dom postavený alebo k príľahlým pozemkom. Tým, že vecné bremeno vzniká zo zákona bez ohľadu na vôľu vlastníka pozemku, resp. vlastníka bytového domu, jeho zápis do katastra má iba deklaratórny charakter a uskutočňuje sa záznamom.

14. Vady zakladajúce zmätočnosť súdneho rozhodnutia, ktoré súd zavinil svojím procesným postupom, spravidla vždy strane odnímajú možnosť konať pred súdom. Tieto vady zakladajú nepreskúmateľnosť

rozhodnutia ako celku, ktorá môže byť dôsledkom obsahovej a gramatickej nezrozumiteľnosti, neurčitosti alebo neodôvodnenosti rozhodnutia. V prípade, keď je rozhodnutie súdu nepreskúmateľné, jedná sa o zmätočné rozhodnutie. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je aj právo strany na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpoveď na všetky právne a skutkové otázky. Samotné rozhodnutie musí byť logickým a právnym vyústením priebehu konania, pri jeho vydaní musia byť zachované formálne a obsahové náležitosti s dôrazom na prvky vykonateľnosti, zrozumiteľnosti a určitosti jeho skutkových a právnych dôvodov vo vzťahu k výroku rozhodnutia.

15. Podľa § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

16. Obsahom práva na spravodlivý súdny proces (čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd) je umožniť každému bez akejkoľvek diskriminácie reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť. Právo na spravodlivý súdny proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces ale nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04), ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04). Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

17. Odvolací súd z obsahu preskúmaného rozsudku ako aj konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie nevyhotovil rozsudok v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku, keďže závery pre zamietnutie žaloby v ňom obsiahnuté sú nedostatočné. Predovšetkým z obsahu napadnutého rozsudku nie je možné zistiť, ktoré z navrhovaných dôkazov boli vykonané a ktoré skutkové tvrdenia strán boli nimi potvrdené alebo vyvrátené. Súd prvej inštancie totiž v napadnutom rozsudku len uviedol, že vykonal dokazovanie vypočutím strán sporu a listinnými dôkazmi, pričom obsah niektorých vykonaných dôkazov opisuje v odôvodnení preskúmaného rozsudku (ods. 8. - 18. rozsudku súdu prvej inštancie). Z obsahu zápisnice o pojednávaní zo dňa 4.4.2023 je však zrejmé, že súd prvej inštancie vykonal dokazovanie aj oboznámením sa obsahom spisu tamjšieho súdu sp. zn. 6C/8/2017 a sp. zn. 11C/2/2017, avšak z týchto dôkazov nevyvodzuje žiadne závery. V ďalšom súd prvej inštancie konštatuje, ktoré skutočnosti mal za preukázané, a to bez vyhodnotenia dôkaznej situácie (ods. 31. rozsudku súdu prvej inštancie). Pri opísaní skutkového stavu je totiž potrebné vždy uviesť, ktoré z navrhovaných dôkazov boli vykonané a ktoré skutkové tvrdenia strán nimi boli potvrdené alebo vyvrátené, čo v preskúmanom rozsudku absentuje. Nejasným sú aj závery súdu prvej inštancie, ktoré mali vyplývať z miestnej obhliadky (ods. 36. rozsudku súdu prvej inštancie), keďže súd prvej inštancie uskutočňuje nesúrodý popis presne neidentifikovaných nehnuteľností, ktoré označuje „bytovka, predzáhradka, trávnatá plocha s porastom ovocného stromu, jedna z pozemkov, ďalšie tri pozemky, časť slúžiaca ako zeleninová záhrada, časť oddychová“, pričom vôbec nie je zrejmé, ktoré súdom prvej inštancie neidentifikované nehnuteľnosti sú parcely č. 2025/3 – zastavené plochy a nádvorcia, vo výmere 1742 m², č. 2025/88 – zastavané plochy a nádvorcia, vo výmere 1143 m² (pôvodne tvoriace jednu parcelu č. 2025/3 – zastavané plochy a nádvorcia, vo výmere 2885 m²), ku ktorým je zapísané zákonné vecné bremeno bezplatného užívania. Obdobne aj závery súdu prvej inštancie o nedôvodnosti obmedzenia vecného bremena (ods. 38. rozsudku súdu prvej inštancie) sú zovšeobecňujúce bez uvedenia logických a zrozumiteľných právnych záverov pre zamietnutie žaloby. Neurčitým je aj konštatovanie súdu prvej inštancie, že oplotenie nehnuteľnosti je nezmenené od zriadenia nehnuteľnosti, keďže nie je uvedené, aké oplotenie má súd prvej inštancie na mysli, o oplotenie ktorej nehnuteľnosti ide a čo si vysvetľuje súd prvej inštancie pod pojmom „zriadenie nehnuteľnosti“ a kedy a ktorá nehnuteľnosť mala byť „zriadená“.

Zmätočným je aj záver súdu prvej inštancie, že nepovažoval za dôvodné obmedziť vecné bremeno, keď z obsahu žaloby je zrejmé, že žalobca ani netvrdil, že nastala zmena pomerov, ktorá by spôsobila hrubý nepomer medzi vecným bremenom a výhodou oprávneného. Z obsahu skutkových tvrdení žalobcu vyplýva, že k zápisu zákonného vecného bremena do katastra nehnuteľností k pôvodnej parcele č. 2025/3 – zastavané plochy a nádvoría, vo výmere 2885 m² došlo záznamom (Z-1714/14) bez jeho súhlasu, pričom žalobca od počiatku uvádzal, že zákonné vecné bremeno nevzniklo k parcele č. 2025/3 – zastavané plochy a nádvoría, vo výmere 1742 m² (odčlenenej od pôvodnej parcely č. 2025/3 – zastavané plochy a nádvoría, vo výmere 2885 m²), teda nikdy ani nemal byť zápis vecného bremena k spornej parcele uskutočnený a stav zapísaný v katastri nehnuteľností je v rozpore s právnym stavom. Práve z tohto dôvodu podal žalobca žalobu o určenie, že sporná nehnuteľnosť nie je (nikdy ani nebola) zaťažaná zákonným vecným bremenom v zmysle § 23 ods. 5 zákona o vlastníctve bytov a nebytových priestorov.

18. K vyhodnoteniu dôkaznej situácie považuje odvolací súd uviesť, že na to, aby bolo možné určiť, či k spornému pozemku vzniklo zákonné vecné bremeno v čase prvého prevodu bytov, ktoré bolo bez súhlasu žalobcu následne v roku 2014 (Z-1714/14) zapísané do katastra nehnuteľností, treba jednoznačne preukázať, odkedy a aké konkrétne spoločné časti a príslušenstvo domu na spornom pozemku stáli/stoja a či sporný pozemok tvorí s pozemkom zastavaným bytovým domom jeden funkčný celok. K tomu v konaní nedošlo. Odvolací súd zdôrazňuje, že príľahlý pozemok nie je determinovaný vôľou vlastníkov bytov a nebytových priestorov ale faktickým stavom za splnenia podmienok uvedených vyššie. Posúdenie, či sporný pozemok tvorí príľahlú plochu k zastavanému pozemku, je potrebné posudzovať osobitne v každom konkrétnom prípade. Kritériom je hlavne posúdenie, či sporný pozemok svojou polohou a využiteľnosťou, je priamo určený na výkon vlastníckych práv ku konkrétnej stavbe alebo či ide o samostatný pozemok. Predovšetkým by malo ísť o nehnuteľnosti, ktoré tvoria jeden ucelený územný areál.

19. Napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie neobsahuje dostatočné vecné dôvody, pre ktoré súd prvej inštancie žalobu o určenie, že nehnuteľnosť nie je zaťažaná vecným bremenom, zamietol.

20. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej súd zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. V odôvodnení súd odcituje právnu normu a v ďalšej časti odôvodnenia vysvetlí, ktoré zo skutkových zistení odôvodňujú aplikáciu práve tejto normy. Pritom práve konkrétna norma hmotného práva určuje základný rozsah dôkazného bremena (okruh skutočností, ktoré musia byť preukázané), ako aj nositeľa dôkazného bremena. Súd sa tiež vyjadruje, ako aplikovanú právnu normu interpretuje. Táto náležitosť odôvodnenia rozsudku taktiež absentuje, keďže súd prvej inštancie v preskúmanom rozsudku síce v odsekoch 19. – 28. cituje právne normy, avšak neoznačuje tieto právne normy náležite alebo ich neoznačuje vôbec, súd prvej inštancie sa nevyjadruje ani k interpretácii ním citovaných právnych noriem aplikovaných na daný prípad. Súd prvej inštancie odkazuje na zákon o bytoch a nebytových priestoroch bez uvedenia jeho čísla a konkretizácie platného znenia, teda dňa účinného znenia aplikovaného v prejednávanej veci (ods. 19., 20. rozsudku súdu prvej inštancie), keď v čase vydania napadnutého rozsudku už platilo iné znenie ustanovenia § 2 uvedeného zákona. V ďalšom súd prvej inštancie cituje právne normy bez označenia, o aký právny predpis sa jedná (ods. 21., 25., 26. rozsudku súdu prvej inštancie). Súd prvej inštancie cituje ustanovenia Občianskeho zákonníka o zániku, obmedzení a zrušení vecných bremien (ods. 24., 25., 26. rozsudku súdu prvej inštancie) bez zjavného súvisu s predmetom sporu. Z odôvodnenia preskúmaného rozsudku nie je zrejmé, akú tzv. skutkovú vetu súd prvej inštancie podrobil právnej kvalifikácii.

21. S poukazom na uvedené odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil (§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku) a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie (§ 391 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

22. Vychádzajúc zo základného práva na prístup k súdnej ochrane je potrebné zdôrazniť, že nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť (tiež označovaná ako zmätočnosť) súdneho rozhodnutia, musí byť v opravnom konaní napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu (§ 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku); konvalidácia tohto nedostatku (zmätočného rozhodnutia) súdom vyššej inštancie neprichádza z logických a systematických dôvodov do úvahy tiež pre zachovanie princípu dvojinstančnosti. Tomu zodpovedá aj znenie ustanovenia § 388 Civilného sporového poriadku, ktoré

odvolaciemu súdu umožňuje zmeniť rozhodnutie súdu prvej inštancie len za predpokladu, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 387 ods. 1 Civilného sporového poriadku), ani na jeho zrušenie (§ 389 ods. 1 Civilného sporového poriadku). Pokiaľ existujú dôvody pre zrušenie (kasáciu) rozhodnutia, čo zároveň vylučuje, aby mohlo byť rozhodnutie potvrdené, nemožno ho ani zmeniť. Žiada sa dodať vo vzťahu k odvolacej námietke o nesprávnom právnom posúdení veci, že u nepreskúmateľného rozhodnutia nemožno hodnotiť správnosť relevantných právnych otázok, ani vady prvoinštančného konania, preto bolo nutné tento rozsudok zrušiť a otvoriť súdu prvej inštancie procesný priestor pre vydanie nového rozhodnutia, ktoré nebude postihnuté zmieneným deficitom. Rovnako nemôže byť žiadnej pochybnosti o tom, že nahrádzanie faktickej pasivity súdu prvej inštancie v uvedenom smere činnosťou odvolacieho súdu neprichádza do úvahy, nakoľko úlohou odvolacieho súdu je prieskum správnosti rozhodnutí súdu prvej inštancie s prípadným menej náročným doplnením alebo zopakovaním dokazovania, čo vylučovalo prípadné rozhodnutie odvolacieho súdu s konečnou platnosťou.

23. Povinnosťou súdu prvej inštancie, súc pritom viazaný právnym názorom odvolacieho súdu podľa ustanovenia § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku, bude opätovne posúdiť žalobou uplatnený nárok, vyhodnotiť, či v čase prvého prevodu bytov na žalovaných, resp. ich právnych predchodcov (jasne identifikovať tento časový úsek vo vzťahu ku každému bytu v bytovom dome), spĺňal sporný pozemok definičné znaky príslušného pozemku podľa právnej úpravy platnej a účinnej v čase prvého prevodu bytov, teda či následný zápis zákonného vecného bremena do katastra nehnuteľností predstavoval súlad skutkového stavu s právnou normou. Účelové určenie príslušného pozemku totiž musí byť zrejmé už v čase prvého prevodu bytu (bez ohľadu na to, či boli v tom čase súčasne usporiadané aj vlastnícke vzťahy k nemu). Výsledky vykonaného dokazovania je nevyhnutné potom vyhodnotiť vychádzajúc zo základného princípu voľného hodnotenia dôkazov zakotveného v Článku 15 Základných princípov Civilného sporového poriadku a v ustanovení § 191 ods. 1 Civilného sporového poriadku, a to najmä so sústredením sa na sporné otázky, ako aj odvolacie argumenty odvolateľa, tieto posúdiť z hľadiska všetkých na vec vzťahujúcich sa zákonných ustanovení a potom vo veci znova rozhodnúť. V odôvodnení rozhodnutia je rozhodne nevyhnutné uviesť aj číslo právneho predpisu, názov právneho predpisu a deň účinného znenia aplikovaného v prejednávanej veci, vysvetlenie, ktoré zo skutkových zistení odôvodňujú aplikáciu práve týchto právnych noriem a dostatočnú argumentáciu pri ich výklade. Nové rozhodnutie je potrebné náležite v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 Civilného sporového poriadku odôvodniť.

24. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie znova o náhrade trov konania pred súdom prvej inštancie aj odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 Civilného sporového poriadku).

25. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).